

Mariaschool in Eemnes bestaat meer dan 100 jaar. 'Vroeger waren ouders wat minder veeleisend'

Niels Woppenkamp en Jan Out met de steen uit het schoolgebouw dat in 1921 werd gebouwd.

© Foto Margot Brakel Fotografie

Emma Kemp

Vandaag om 14:00

EEMNES

Van een wapenopslag in de oorlog tot steeds interactiever onderwijs: de Mariaschool in Eemnes bestaat iets langer dan een eeuw, sinds 1921. De plannen voor het vieren van het jubileum zijn door corona even in de ijskast gezet, maar op donderdag wordt het dan eindelijk gevierd.

Eerst een interview met voormalig directeur Jan Out (82) en de huidige directeur Niels Woppenkamp (37). De Kortenhoever is sinds augustus 2022 directeur van de school aan het Vierkante Bosje, daarvoor werkte hij als adjunct-directeur op de Augustinusschool in Hilversum. Jan Out is 23 jaar geleden met pensioen gegaan, hij heeft van 1965 tot 2000 bij de Mariaschool gewerkt en schreef daar uitgebreid over voor de Historische Kring Eemnes, die hij ook heeft opgericht.

Hoe is het onderwijs in de afgelopen decennia veranderd?

Out: „Ik ben in 1965 begonnen op de Mariaschool, als leerkracht. Toen zaten alle leerlingen in groepjes rechtop in de schoolbanken. Dat werden losse tafeltjes. Ook zijn er tegenwoordig veel meer hulpmiddelen om te leren.”

(Tekst gaat door onder de foto)

De meisjesschool in 1948 met mevrouw Worsteling, onderwijzer van 1917-1954.

© Foto Historische Kring Eemnes

Woppenkamp: „Ik zit nu bijna twintig jaar in het onderwijs, en merk dat allerlei innovaties invloed hebben op het onderwijs, zoals technologische ontwikkelingen. De leerlingen hebben nu bijvoorbeeld allemaal een laptop, en de lokalen een digibord.”

Out: „Ik weet nooit hoe dat bord aan moet.”

Woppenkamp: „Je kunt er zoveel mee doen, filmpjes en foto's laten zien, of leerlingen een quiz laten maken op hun laptop.”

Out: „Vroeger was het onderwijs ook meer groepsgericht, de kinderen met een rugzakje gingen op in de groep. Misschien ten nadele van het kind, maar wel ten voordele van de groep. Als ieder kind speciale eisen heeft, moet een onderwijzer zich in dertig stukjes delen, dat gaat niet altijd.”

Woppenkamp: „We werken nu meer met coöperatieve leerstrategieën. In plaats van een vraag te stellen aan de hele klas en de beurt geven aan wie het snelste antwoord geeft, gaan leerlingen juist in gesprek met elkaar, zodat ze leren van die interactie.”

(Tekst gaat door onder de foto)

„Vroeger zaten de leerlingen stijfjes met hun armen over elkaar.“

© Foto Margot Brakel Fotografie

Ook de ouders hebben steeds meer te zeggen.

Woppenkamp: „Ja, de ouders zijn heel actief, de school kan echt niet meer zonder.“

Out: „Het is jammer dat vrouwen tegenwoordig werken, haha. Ik was blij dat ze in mijn tijd betrokken raakten op school, als leesouder, klusmoeder en in de medezeggenschapsraad. Dat was echt een verrijking, omdat je veel meer meningen hoorde dan alleen die van de directeur.“

Woppenkamp: „Maar het is wel belangrijk om de balans te bewaren, sommige ouders zijn wel erg mondig. Het is belangrijk te blijven vertrouwen op onderwijsprofessionals.“

Out: „De besluitvorming gaat tegenwoordig veel democratischer doordat ouders ook meedenken. Vroeger waren ze denk ik wat minder veeleisend. De directeur, meestal een oudere man, had echt status.“

Hoe zag het werk eruit als directeur en hoe is dat nu?

Out: „Ik deed mijn werk als directeur naast het lesgeven. Dus ik had veel minder tijd voor andere dingen. Ook heb ik nooit gesolliciteerd als directeur, in het geval van de H. Hartschool was de directeur ziek en nam ik het over op verzoek van het schoolbestuur, omdat ik de enige was met die bevoegdheid. En in 1984 werd ik op de bijgelegen kleuterschool gevraagd als hoofd, of ik het er even bij wilde doen, onbetaald. Dat deed ik dan, al was ik er bijna nooit omdat ik er geen tijd voor had. Het jaar daarna werden de scholen samengevoegd tot een basisschool.“

(Tekst gaat door onder de foto)

De Mariaschool is sinds 2007 aan het Vlerkante Bosje gevestigd.

© Foto Margot Brakel Fotografie

Woppenkamp: „Ik denk veel na over het onderwijs, ga daarover in gesprek met collega’s en hou contact met stakeholders. Lesgeven doe ik soms, als er bijvoorbeeld geen invaller is. Dat doe ik graag, ook om in de praktijk bij te blijven.”

Speelt het lerarentekort op de Mariaschool?

Woppenkamp: „Dat is zeker uitdagend, maar voor volgend jaar hebben we het waarschijnlijk weer rond. Doordat er landelijk zoveel vacatures zijn kunnen leerkrachten kiezen en sneller overstappen naar een andere school.”

Out: „Wat dat betreft herhaalt de geschiedenis zich. Ik ben in 1965 vervroegd uit militaire dienst gegaan vanwege het lerarentekort. In Eemnes hadden ze iemand nodig, zo ben ik hier terecht gekomen. Er was toen trouwens ook al een huizentekort. Toen ik in 1970 ging trouwen was er één huis beschikbaar voor een onderwijzer, en omdat ik langer op de school werkte dan een andere leraar, kreeg ik dat huis.”

Waarom zijn jullie in het onderwijs gaan werken?

Woppenkamp: „Ik vind het prachtig om kinderen te zien groeien. Aan het begin van de les weten ze nog niets over een thema, en aan het einde van de les weten ze zoveel meer. Als directeur zie je ze groeien en ontwikkelen, ze komen binnen als kleuter en gaan als tiener weer weg.”

Out: „Je ziet ook of je eigen verwachting kloppen. Had je gelijk, of gaan leerlingen een heel andere kant op?”

(Tekst gaat door onder de foto)

De Mariaschool is onderdeel van de Alberdingk Thijm Scholen.

© Foto Margot Brakel Fotografie

Woppenkamp: „Ik wist meteen dat ik het onderwijs in wilde.”

Out: „Ik ook, maar halverwege heb ik wel eens overwogen om meer met geschiedenis te doen. Uiteindelijk ben ik in mijn vrije tijd redactiesecretaris van het blad Tussen Vecht en Eem geworden, en ik heb enkele boeken over de Historie van Bussum en Eemnes geschreven.”

Hebben jullie je eigen kinderen op deze school gehad?

Woppenkamp: „Mijn kinderen zitten in Kortenhoef op school, de middelste zit bij mijn vrouw in de klas. Dus ik doe de oudergesprekken.”

Out: „Mijn beide zonen zaten wel bij mij in de klas. Dat legt alles wel onder een vergrootglas, soms zeiden leerlingen dat ik die voortrok, terwijl ik daar echt op probeerde te letten. Maar als een van hen ruzie had bijvoorbeeld, bemoeide ik me daar niet mee. Mijn kleinzoon zat ook op de Mariaschool, stond ik netjes bij de ouders op de speelplaats als ik hem ophaalde.”

De Mariaschool is een katholieke school, hoe draagt de school dat uit?

Woppenkamp: „Onze basis is dat we leven volgens bepaalde overtuigingen, we proberen bijvoorbeeld altijd goed voor elkaar te zijn, respect voor elkaar te hebben. Ook vieren we christelijke feestdagen en vertellen we verhalen uit de Bijbel rondom Pasen en Kerst. Maar we hebben ook leerlingen op school met andere religies, waar we ook aandacht aan besteden in bepaalde lessen.”

(Tekst gaat door onder de foto)

Het middelste kunstwerk is ontworpen door een oud-leering.

© Foto Margot Brakel Fotografie

Out: „Dat was in mijn tijd ook al, weet ik nog, leerlingen uit Vietnam en Somalië bijvoorbeeld. En ook al zijn we katholiek, we bezochten ook een protestantse kerk, uit interesse in elkaars culturen. We hebben ook allerlei acties gedaan, zoals ‘schoon water voor de pater’ in 1990. Oud-leerling Wijnand van Wegen was werkzaam als missionaris in Zuid-Afrika, waarvoor leerlingen een actie opzetten om daar waterpompen te slaan.”

Woppenkamp: „En we doen we nog steeds mooie acties. Na de aardbeving in Turkije dit jaar heeft groep 7 lege flessen opgehaald, en is de opbrengst gedoneerd aan giro 555.”

Honderd jaar Mariaschool, wat is het succes?

Woppenkamp: „Ik denk dat de kracht zit in een fijne sfeer. We hebben veel leerlingen uit Eemnes, maar ook uit de omgeving zoals Blaricum en Laren. De Mariaschool is een niet te grote, gemoedelijke dorpsschool waar kinderen met plezier naartoe gaan.”

Out: „En dat in goede samenwerking met het hele team, en de ouders.”

Jongens konden beter niet onderwezen worden door vrouwelijk personeel

De Mariaschool is in 1919 ontstaan uit de H. Hartschool, waar zowel meisjes als jongens les krijgen van zusters.

Dat vindt het kerkebestuur niet zo leuk: jongens kunnen beter niet onderwezen worden door vrouwelijk personeel. Dus wordt er een nieuw schoolgebouw geregeld voor de jongens. Het terrein blijkt alleen niet groot genoeg en zo ontstaat het idee voor nieuwbouw. In december 1921 wordt het nieuwe gebouw voor de

Mariaschool geopend. De meisjesschool gaat door als de H. Hartschool.

(Tekst gaat door onder de foto)

De nieuwe jongensschool in 1919 met meester Geerars (hoofd van 1919-1930) en Willeman (onderwijzer van 1919-1925).

© Foto Historische Kring Eemnes

Tijdens de Tweede Wereldoorlog gebruikt het verzet van Eemnes de school als wapenopslag en eventueel schuilplaats voor onderduikers, schrijft Wout Staal (commandant van de verzetsgroep) in 'Honderd jaar katholiek onderwijs in Eemnes' uit 1975. De zolder boven het gymlokaal wordt hiervoor ingericht, daar kunnen zo'n honderd mensen onderduiken. Een week na de eerste wapendropping nemen de Duitsers de school over. De familie van het schoolhoofd (Morren) vraagt de Duitsers of ze de inventaris van de school kunnen opslaan in, toevallig, het werkhok bij de trap naar zolder. Zo kon het verzet de wapens 'doodeenvoudig even ophalen'.

Tijdens de bevrijding werden alle wapens uit de opslag gehaald en op het schoolplein uitgesteld, vlak voor de neus van de Duitsers. 'De gezichten van de Duitsers op dat moment waren niet te beschrijven', schrijft Staal.

In 1965 worden de klassen voor jongens en meisjes samengevoegd, maar beide scholen blijven nog even bestaan. De H. Hartschool wordt gemoderniseerd en de Mariaschool uitgebreid. In 1970 is het dan zover, de scholen worden samengevoegd en gaan de Mariaschool heten. Het hoofd gaat hetzelfde jaar met ziekteverlof waardoor Jan Out in dat jaar ook directeur wordt. Datzelfde jaar begint een nog altijd bestaande traditie: de opvoering van de eerste musical, 'De tijdmaschine van professor Knap'.

Jubileum

Op donderdag 22 juni is er van alles te doen bij de Mariaschool. Er zijn oud-Hollandse spelletjes, leerlingen komen traditioneel verkleed en er worden twee lokalen ingericht, een met een moderne inrichting, en een zoals vroeger. Op een 'green screen' komt een afbeelding van een oud klaslokaal. Ook komen er foto's door de school te hangen van de Historische Kring Eemnes, zodat mensen al wandelend door de school herinneringen op kunnen halen. Om 17.00 uur is er een reünie met eten en drinken. Aanmelden: reunie@mariaschooleemnes.nl.